

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2088,Podrecznik-bezpieki-czyli-jak-odnalezc-sie-w-archiwach-Instytutu-Pamieci-Narodow.html>
04.04.2026, 17:09

„Podręcznik безпеki”, czyli jak odnaleźć się w archiwach Instytutu Pamięci Narodowej – Warszawa, 10 kwietnia 2008 r.

10.04.2008

Odnajdywanie, ewidencjonowanie, opracowywanie, udostępnianie... teczki, spisy, mikrofilmy... i kilka ciekawostek archiwalnych.

10 kwietnia 2008 roku dziennikarze mogli zwiedzić archiwa Instytutu Pamięci Narodowej przy ul. Towarowej 28 i przyjrzeć się z bliska pracy archiwistów. Wcześniej, o godz. 12.00, (ul. Towarowa 28, sala konferencyjna IV p.) odbyło się spotkanie z prof. Januszem Kurtyką i dr. Filipem Musiałem, którzy opowiedzieli o „Podręczniku bezpieczeństwa” – pierwszej monografii ukazującej metody działania komunistycznej Służby Bezpieczeństwa.

Filip Musiał „Podręcznik bezpieczeństwa. Teoria pracy operacyjnej Służby Bezpieczeństwa w świetle wydawnictw resortowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych PRL (1970-1989)”, Kraków 2007.

Praca dr. Filipa Musiała ukazuje środki działania Służby Bezpieczeństwa, definiuje i omawia podstawowe kategorie osobowych źródeł informacji, wykorzystywanych przez pionów operacyjne SB, działające na terenie PRL w latach 1970-1989. Autor najwięcej miejsca poświęcił tajnym współpracownikom, osobno omawiając problematykę związaną z ich werbunkiem, współpracą (prowadzeniem źródła, łącznością z nim, szkoleniem i wychowaniem, kontrolą), oraz zakończeniem współpracy. W dalszej kolejności przedstawił środki pracy operacyjnej, skupiając się zwłaszcza na technice operacyjnej oraz obserwacji zewnętrznej. Porusza również temat mało znany badaczom – psychologiczne metody uzyskiwania zeznań od oskarżonych, które stosował pion śledczy SB.

W „Podręczniku bezpieczeństwa” zostały zaprezentowane metody pracy operacyjnej o charakterze informacyjnym (poznawczym): analiza, sprawdzenie oraz inwigilacja operacyjna. Następnie przedstawiono metody manipulacyjne: inspirację, dezinformację, dezintegrację oraz rozmowy operacyjne. Na końcu znalazły się metody kompleksowe, czyli kombinacja, gra oraz rozpracowanie operacyjne. Omówiony został sposób prowadzenia i dokumentowania działań SB, kryjących się pod nazwami: sprawa operacyjnego sprawdzenia (SOS), sprawa operacyjnego rozpracowania (SOR), sprawy obiektowe (SO) oraz kwestionariusze ewidencyjne (KE).

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Archiwum © Życieński

Archiwum © Życieński